

Látványműhely és szegedikum

Folytatás az 1. oldalról

Rátkai Sándor 91 évesen napi két pár papucsot varr, egyik állandó inasa még heti kettőt.

A papucsot 1966 óta a Munkácsy Mihály utcai ház előszobájában – amely egyben az étkező is – varrja Sanyi bácsi. Van egy dobogója, arra állította a széket és a nagyszüleitől örökölt, több mint 150 éves tókéit. Körben a szerszámok, a háta mögött a stelázi, az étkezőasztalon a száradó, kaptafára húzott félig kész piros, hímzett papucsok. Olykor egyszerre ül körbe három inasa, figyelnek, szívják magukba a tudományt.

Első műhelye 1934 és 1956 között a Kölcsey utcában állt a mai Royal helyén, onnan költözött hosszas egyezkedés után a Dóm térre. Majd 1966-ban, a Somogyi könyvtár építésének ürügyén egyik napról a másikra dobták ki az üzletből, noha az épületkomplexumot jóval később kezdték alapozni. Akkor minden holmiját hazavitette a házába, a szegedikum hírnevét maga ápolta. A rendszerváltáskor sem mozdult a szegedi papucs ügye, igaz, mint ahogy Sanyi bácsi mondta, „sosem kérvényeztem, csak kértem egy műhelynek alkalmas helyiséget”.

Rátkai Sándornak meg kellett érnie kilencvenedik születésnapját, mire az ügynek „piárja” lett, mégpedig az egyik fia, a dr. Rátkai György és az ifjúsági ház által létrehozott Rátkai Sándor Közhasznú Alapítvány formájában. Védnöke Tokody Ilona Kossuth-díjas operaénekesnő. Maga az alapítvány 2003 végén jött létre, 2004-ben, a mester születésnapja környékén levédették a szegedi papucsot, 2005 januárja óta pedig már csak sorszámozott darabok készülnek. Mivel az alapítvány célja a papucsmesterség oktatása, a kulturális örökség védelme volt, egy műhely létrehozására sikerült pályázati pénzzel jut-

PÁRATLAN A PAPUCS

A hagyomány szerint a török hódoltság korából származó kicsi sarkú, bordó színű szegedi papucs szalagos változata azért páratlan, mert nincs külön jobbos és balos, szemben a bojtos fajtával. A szegedi papucs talpát kézzel varrják a felsőrészhez, s csak egy helyen ragasztják, de ott is csirizzel. Az egyedi szerszámokat az alapítvány készítette, a kést, vagyis a bicskét például Szerbiában. Pápról szerzik be a kaptafát, Pécsről a bőrt, az ország különböző pontjairól a bársonyt, Szabadkáról a hímzést. A szalag jelenleg hiánycikk.

ni a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától. Az életmű-kiallítás megnyitóján Botka László polgármester 420 ezer forintot ajánlott fel az oktatásra.

Csak hogy a pénzt még nem sikerült felhasználni – ezt már Dankó Terézről, az alapítvány kuratóriumának tagjától tudjuk, annak ellenére sem, hogy a város keresi a megoldást a megfélemlítés, méghozzá látványműhely helyszínére. Az oktatás azonban elkezdődhetett: tizenvalahány jelentkező közül hárommal választottak ki – nincs több tanuló számára hely az előszobában! –, ők elvégezték a tíz hónapos tanfolyamot, most pedig inasként heti rendszerességgel ülnek körbe a mestert. Am úgy néz ki, hogy csak egy ragad meg közülük. Két évig tart ennek az elkötelezett fiatalnak az inaskodása: Ormándi Sándornak hívják, Kiskunfélegyházáról jár át Szegedre. Mint elmesélte, éppen munkanélküli volt, amikor felfigyelt a hirdetésre.

FEKETE KLÁRA

A város és esélyei

Kötetlen beszélgetésen vehettek részt az érdeklődők tegnap délután a Novotelben, a kommunikációs és reklámklub szervezésében, amelyen Szeged esélyeit latolgatták a huszonegyedik század elején. A résztvevők betekintheztek a Szegedi Tudományegyetem lehetőségei a tudásalapú helyi gazdaságfejlesztésben címmel készülő, Lengyel Imre, a gazdaságtudományi kar intézetvezetője egyetemi tanára – a szakmai délután meghívott vendége – irányításával napjainkban készülő elemzés főbb megállapításába is.

Az eredeti József Attila-kötetet az Espersit-házban őrzik majd

A múzeum átvette a lekváros ajánlást

A makói Espersit-házban tegnap hivatalosan is átvette a múzeum József Attila egyedülálló dedikációval ellátott verseskötetét eddigi tulajdonosától. Bernáth Mária lapunkban olvasott a József Attila-émlékről, s ekkor határozta el: följajnlja a múzeumnak a könyvritkaságot. A kötet megvásárlásához a kulturális tárca is támogatást adott.

A lapunkban megjelent, József Attila születésének centenáriumaival kapcsolatos makói programokról szóló cikkünk indította a hőmezővársárhelyi Bernáth Máriát, hogy a makói múzeumnak ajánlja az irodalomtörténet által is jegyzett könyvritkaságot. A költő 1922-ben kiadott, Szépség koldusa címet viselő kötetének egyik példányát a költő dedikálta egy bizonyos Siket Mancikának, „ama bévülről baracklekvárral megkengetett palacsintáért” való hálás köszöneté jeléül.

Halmágyi Pál, a József Attila Múzeum igazgatója a kötet tegnapi ünnepélyes átvételkor elmondta, a költő makói gimnazistaként barátja, Balog József családjához ment vendégségbe, történetesen abban a házban élt az akkor huszonéves esztendő

Halmágyi Pál „kesztyűs kézzel” bánt a nyolcvanasztesztendős könyvritkasággal, mellette Bernáth Mária, a kötet eddigi tulajdonosa és Vörös Gabriella, a Móra múzeum igazgatója. Fotó: Gyenes Kálmán

Siket Mancika, aki palacsintával vendégelte meg a fiúkat. Az ajánlás a jó hangulatú uzsonna emléket őrző.

– A nagyközönség elsőként a centenáriummal kapcsolatos konferencián, április 15-én tekintheti meg a könyvritkaságot, ezt követően pedig az átvétel helyszínén, az Espersit-házban

Lesz dolguk a telepített halaknak a Holt-Marosban

Harmincöt mázsa ponty

Ládával hordták le a halakat a rehabilitált Holt-Marosba

Fotó: Karnok Csaba

Harmincöt mázsa pontyot telepített tegnap a Herman Ottó Horgászegyesület Szegeden és környékén. A Holt-Marosba is kerültek halak: azt várják, hogy megakadályozzák a terjedő algásodást.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Megkezdődött a haltelepítés a szegedi és a város környéki vizeken. A tervektől eltérően a medencés kikötőbe és az algyői csatornába

csak később hoznak halakat, mert ezekről a helyekről az áradás és a belvíz miatt a halak kimenekülnének. A Herman Ottó Horgászegyesület 35 mázsa pontyot vásárolt Jászkeszén. Tegnap ebéd után Nagy István halór vezetőjével a sándorfalvi tóba, a Gumisba, a Keramitba, a Tejesbe, a Fehérpárt-szilvásvába és a Holt-Marosba került friss állomány.

– Két kilogramm körüli pontyokat hoztunk. Kilencven százalék pikkelyes, míg a többi tükörponty. Az előbbi az őshonos, a

horgászok kedvence, mert piros, kemény húsu, nyurga és sportosabb, ezért többre becsülik mint a másikat – mondta a halór, aki elárulta, hogy egy hónap múlva újabb 25 mázsa hal kerül a tavakba.

A rehabilitált Holt-Marosba az újszegedi víztoronynál ládákkal hordták le a halakat. A szakemberek azt várják, hogy az ivadékok majd meggátolják az algásodás terjedését, ami két nap alatt a vízfelületen megháromszorozódott.

Vasárnap tetőzik a Tisza Szegednél

A Tisza várhatóan a hét végén tetőzik majd Szegednél, kevéssel 650 centiméter fölötti vízállással.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Csongrád megyében a Hármas-Körösön és a Maroson első fokú árvízvédelmi készültség van érvényben. Kemény László, az Alsó-Tisza Vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság ügyeletvezetője elmondta, a Tisza Szegednél vasárnap tetőzik. Első fokú árvízvédelmi készült-

séget 650 centiméteres vízállásnál rendelnek el, amit – illetve legfeljebb kevéssel magasabb szintet – várhatóan a hét végére ér el a folyó. (Az 1970-es árvíz idején 960, 2000-ben több mint 800 centiméternél tetőzött a Tisza.) Az elmúlt napok olvadása miatt a Felső-Tiszáról a következő hetekben jelentős mennyiségű vízhozamot várnak az igazgatóság munkatársai, így további árhullámokra és így magasabb készültségi fok elrendelésére is számítani lehet.

A gyermekvédelmi támogatásban részesülők kaphatják

Ingyenebédet kap 1200 kisiskolás

Körülbelül ezerkétszáz alsó tagozatos általános iskolás diák részesülhet ingyenes étkeztetésben szeptembertől Szegeden. A rendszer a bölcsődékben és az óvodákban már tavaly év eleje óta működik. Januárban összesen 884 óvodás és bölcsődés kapott 100 százalékos térítést az önkormányzattól.

A kormány friss döntése értelmében szeptembertől a bölcsődék és az óvodák mellett az általános iskolák első négy osztályában is díjtalan lesz az étkezés a legrászorultabb gyermekek számára. Ez országos szinten 130 ezer gyermeket érint. A kormány a szociális gyermekétkeztetési rendszer kiterjesztésére 1 milliárd 800 millió forintot csoportosított át a költségvetés általános tartalékából. A rendelet szerint az ingyenes étkeztetést az ellátás nélkül maradó gyermekek számára már a nyári szünet idején is biztosítani kell.

Szegeden a bölcsődékben és az óvodákban 2004. január elseje óta működik a rendszer: az 50 százalékos térítés mellett vannak, akik ingyen tízóraizhatnak, ebédelhetnek és uzsonnázhatnak. Szegeden januárban 795 óvodás étkezhetett térítésmentesen, ami az önkormányzatnak 3 millió 993 ezer 156 forintjába került, míg a díj 50 százalékát 778-an kapták. A 812 szegedi bölcsődés közül 89 részesült ingyenes étkezésben, ami az első hónapban 19 ezer

491 forint támogatást jelentett. 102-en csak az 50 százalékot fizették.

Az általános- és középfokú intézményekben ez a második tanév, amikor a szülők a féláras ebédet igényelhetik. A Nevelési-oktatási Intézmények Gazdasági Szolgálatának gazdasági igazgatója, Nyári Amália elmondta, hogy Szegeden jelenleg 3170 általános iskolás részesül összesen 8 millió 944 ezer forint kedvezményben. Ebből az adatból viszont nem lehet következtetni arra, hogy az új rendszert hányan vehetik majd igénybe.

Az új rendszer azokra terjed ki, akik rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek. Arról, hogy kik kaphatnak ilyet, az önkormányzat szociális, családvédelmi és egészségügyi irodája dönt és vizsgálja felül évente a jogosultságot. Novkov Veszelinka irodavezető szerint az önkormányzatnak 1200 tanulóval kell számolni Szegeden. Az iroda a jogosultságról – az adatvédelmi szabályoknak megfelelően – folyamatosan értesíti az iskolákat. CS. G. L.

Mentesítő vonatok húsvét ünnepén

MUNKATÁRSUNKTÓL

Több mentesítő vonatot is indít a MÁV Rt. a húsvéti ünnepek alkalmából, illetve a kihasználtabb vonatokat – főként az IC-keket – több kocsival indítják. Húsvétvasárnap ünnepnap, hétfőn a vasárnapi, kedden a hétfői menetrend szerint közlekednek a vonatok. A szombaton még várható

nagyobb forgalomra tekintettel mentesítő IC indul a Nyugati pályaudvarról Szegedre 12.35-kor, illetve Szegedről Budapestre 14.45-kor. Az ünnepi forgalom részletes menetrendjéről a 06-40-49-49-es kék számon lehet érdeklődni. A vasárnaptól kezdődő nyári időszámítás miatt a MÁV menetrendjét nem kell módosítani.

I. SZ.